

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Oikeusapu](#) > [Lithuania](#)

Oikeusapu

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Hakija ei joudu maksamaan toissijaisen oikeusavun (*antrinė teisinė pagalba*) kattamia kuluja. Näitä ovat muun muassa riita-asian oikeudenkäyntikulut, perustuslakituomioistuimen menettelyn kulut, hallintomenettelykulut, hallintorikkomukseen liittyvien oikeudenkäyntien kulut, rikosasiassa nostetun siviilikanteen käsittelykulut, kulut, jotka liittyvät puolustukseen ja edustukseen oikeudenkäynnissä (myös muutoksenhaku- ja kassaatiomenettelyissä riippumatta siitä, kuka on käynnistänyt menettelyn), oikeusministerin hyväksymissä päätösten täytäntöönpanoa koskevissa ohjeissa määriteltyjen täytäntöönpanomenettelyjen kulut sekä kulut, jotka liittyvät oikeudenkäyntiasiakirjojen laatimiseen, todisteiden hankkimiseen, kääntämiseen ja edustamiseen alustavissa tuomioistuimen ulkopuolisissa riidanratkaisumenettelyissä, jos tällainen menettely on vahvistettu lailla tai tuomioistuimen päätöksellä. Myös matkakulut maksetaan silloin, kun hakijan läsnäolo on lain mukaan pakollista tai tuomioistuimien edellyttää sitä.

Rajat ylittävissä siviili- ja kauppaoikeudellisissa riita-asioissa valtion takaama oikeusapu kattaa

1. tulkkaukset
2. oikeusapuhakemuksen ja liiteasiakirjojen käännöskulut
3. tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen pyytämien ja hakijan toimittamien olennaisten oikeudenkäyntiasiakirjojen käännöskulut
4. hakijan vastattavaksi tulevat matkakulut silloin, kun Liettuan laki tai asiaa käsittelevä tuomioistuin edellyttää hakijan asiaan liittyvien henkilöiden henkilökohtaista läsnäoloa ja kun tuomioistuin päättää, että kyseisten henkilöiden kuuleminen ei muuten järjesty sitä tyydyttävällä tavalla.

Jos oikeusavun hakijan kotipaikka tai pääasiallinen asuinpaikka on Liettuan tasavallassa, valtion takaama oikeusapu kattaa rajat ylittävissä riita-asioissa kustannukset, jotka aiheutuvat seuraavista:

1. oikeusapu, joka on myönnetty Liettuassa ennen kuin oikeusapuhakemus otettiin vastaan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jossa asiaa käsitellään tai jossa tuomio pannaan täytäntöön
2. oikeusapuhakemuksen ja liiteasiakirjojen kääntäminen.

Jos hakijalla on oikeus täysimääräiseen valtion rahoittamaan toissijaiseen oikeusapuun, hänen ei tarvitse maksaa näitä kuluja. Jos hakijalla on oikeus vain osittaiseen oikeusapuun, hänen on maksettava loput kulut itse.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Ensisijainen oikeusapu (*pirminė teisinė pagalba*) ja toissijainen oikeusapu (*antrinė teisinė pagalba*) myönnetään ja valtion takaama tuomioistuimen ulkopuolinen sovittelu (*valstybės užtikrinama neteisminė mediacija*) järjestetään valtion takaamasta oikeusavusta annetussa Liettuan tasavallan laissa (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) säädetyn menettelyn mukaisesti.

Ensisijaista oikeusapua kannattaa hakea, jos tarvitsee oikeudellisia tietoja tai oikeudellista neuvontaa taikka apua valtion tai kunnan viranomaisten edellyttämien asiakirjojen laatimisessa, tuomioistuimen ulkopuolisissa

riidanratkaisussa tai sovittelusopimuksen laatimisessa. Ensisijaisen oikeusavun tarjoajat laativat myös aviopuolisoiden yhdessä hakemaa avioeroa koskevia hakemuksia, avioerosopimuksia, tuomioistuimen määräystä koskevia hakemuksia, vastalauseita velkojien hakemuksiin sekä hakemuksia tuomioistuimen luvan saamiseksi kiinteän omaisuuden myymiseen tai kiinnittämiseen tai perinnön vastaanottamiseen ja tuomioistuimen ennakkoluvan saamiseksi liiketoimiin, jotka liittyvät vajaavaltaisen tai tietyllä osa-alueella rajoitetusti oikeustoimikelpoisen henkilön omaisuuteen.

Ensisijaista oikeusapua on saatavilla kaikissa Liettuan kunnissa.

Toissijaista oikeusapua kannattaa hakea, jos hakija tarvitsee apua oikeudenkäyntiasiakirjojen laatimisessa, asianajajaa puolustamaan tai edustamaan häntä oikeudenkäynnissä, myös täytäntöönpanomenettelyissä, edustusta riita-asian alustavassa tuomioistuimen ulkopuolisessa käsittelyssä, jos laissa tai tuomioistuimen päätöksessä edellytetään tällaista menettelyä, tai jos hakija tarvitsee vapautuksen asianajajien palkkioista, oikeudenkäyntikuluista ja muista kuluista.

Valtion takaamaa tuomioistuimen ulkopuolista sovittelua kannattaa hakea, jos pyritään sovintoratkaisuun siviilioikeudellisessa riita-asiassa.

Toissijaisen oikeusavun myöntämistä tai valtion takaaman tuomioistuimen ulkopuolisen sovittelun järjestämistä koskevat päätökset tehdään valtion oikeusaputoimistossa (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*).

Kaikki valtion takaamaa oikeusapua koskevat tiedot löytyvät oikeusaputoimiston tietojärjestelmän (*Teisinės pagalbos paslaugų informacinės sistemos* - TEISIS) verkkosivuilta: <https://teisis.lt/external/home/main>

3 Millä perusteella oikeusapua voidaan myöntää?

Ensisijaista oikeusapua myönnetään Liettuan kansalaisille, Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille, Liettuaan tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa laillisesti asuville henkilöille sekä henkilöille, joilla on oikeus tällaiseen apuun sellaisten kansainvälisten sopimusten nojalla, joissa Liettua on osapuolena. Kaikilla edellä mainituilla on oikeus maksuttomaan tunnin mittaiseen neuvontaan heitä koskevassa asiassa heidän taloudellisesta tilanteestaan riippumatta.

Ensisijaisen oikeusavun tarjoajat neuvovat riita-asian ratkaisemisessa tuomioistuimen ulkopuolella, antavat tietoa oikeusjärjestelmästä, laeista ja muista säädöksistä, auttavat sovittelusopimuksen laatimisessa, auttavat tarvittaessa täyttämään toissijaista oikeusapua koskevan hakemuksen tai laativat laissa säädettyjä oikeudenkäyntiasiakirjoja. Ensisijainen oikeusapu evätään, jos hakijan vaatimukset ovat selvästi perusteettomia, jos hakijaa on jo neuvottu kattavasti samassa asiassa, jos on selvää, että henkilö voi saada asianajajan neuvontaa ilman valtion takaamaa oikeusapua, jos hakemus ei liity henkilön omiin oikeuksiin ja oikeutettuihin etuihin, lukuun ottamatta tapauksia, joissa edustuksesta on säädetty laissa, tai jos valtion takaamaa oikeusapua tai aineellisia tai menettelyllisiä oikeuksia käytetään väärin.

Toissijaista oikeusapua myönnetään samalle henkilöryhmälle, mutta se edellyttää henkilökohtaisen (tai perheen) varallisuuden ja henkilökohtaisten tulojen arviointia.

Toissijaista oikeusapua voidaan myöntää henkilöille, joiden henkilökohtainen (tai perheen) varallisuus ja henkilökohtaiset vuotuiset tulot edeltävien kahdentoista kuukauden ajalta eivät ylitä Liettuan hallituksen oikeusavun saamiseksi vahvistamia normatiivisia tasoja. On huomattava, että toissijaista oikeusapua hakevien henkilöiden on annettava tiedot irtaimesta ja kiinteästä omaisuudestaan sekä puolisonsa omaisuudesta.

Maksutonta toissijaista oikeusapua voidaan myöntää henkilökohtaisesta (tai perheen) varallisuudesta tai henkilökohtaisista vuotuisista tuloista riippumatta esimerkiksi rikosten uhreille, sosiaaliturvaetuuksien saajille, vakavasti vammaisille, työkyvyttömillä tai eläkeikäisillä henkilöillä sekä henkilöille, joilla on lakisääteisen menettelyn mukaan vahvistettuja huomattavia erityistarpeita, sekä muille valtion takaamaa oikeusapua koskevan lain 12 §:ssä luetelluille henkilöille.

Toissijainen oikeusapu evätään, jos hakijan vaatimukset ovat selvästi perusteettomia, hakijaa ei ole mahdollista edustaa asiassa, hakija vaatii korvausta kunnianloukkaukseen liittyvästä aineettomasta vahingosta mutta aineellista vahinkoa ei ole aiheutunut, kanne, johon hakemus liittyy, johtuu suoraan hakijan kaupallisesta toiminnasta tai itsenäisestä ammatinharjoittamisesta, hakija voi käyttää tarvitsemiaan oikeudellisia palveluja

ilman valtion takaamaa oikeusapua, hakemus ei liity hakijan omien oikeuksien loukkaamiseen, lukuun ottamatta tapauksia, joissa edustuksesta on säädetty laissa, kanne, jota varten toissijaista oikeusapua haetaan, on siirretty hakijalle valtion takaaman oikeusavun saamiseksi, hakija käyttää väärin valtion takaamaa oikeusapua tai aineellisia tai menettelyllisiä oikeuksia, hakija kieltäytyy maksamasta osaa toissijaisen oikeusavun kiinteistä kuluista, kanteen asiaperusteiden tutkiminen osoittaa, että toissijaisen oikeusavun mahdolliset kustannukset ylittäisivät rahallisen vaateen (taloudellisen edun) määrän, tai hakijalle on myönnetty toissijaista oikeusapua toisessa asiassa, mutta hän on kieltäytynyt maksamasta toissijaisen oikeusavun kiinteitä kuluja tai osaa niistä määräajassa.

Valtion takaama tuomioistuimen ulkopuolinen sovittelu voidaan järjestää, jos vähintään yhdellä riidan osapuolella on oikeus toissijaiseen oikeusapuun.

Jos rajat ylittävissä riita-asiassa toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa laillisesti asuvan luonnollisen henkilön henkilökohtainen (tai perheen) varallisuus ja henkilökohtaiset tulot ylittävät hallituksen vahvistaman normatiivisen tason, mutta kyseinen henkilö ilmoittaa, että ei pysty vastaamaan oikeudenkäyntikuluista, valtion oikeusaputoimiston on selvitettävä, pitääkö tämä paikkansa. Selvityksessä on otettava huomioon elinkustannukset kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa, jossa asianomaisella henkilöllä on kotipaikka tai pääasiallinen asuinpaikka. Oikeusaputoimisto voi selvityksen perusteella päättää myöntää toissijaista oikeusapua. Tässä tapauksessa se, onko hakijalla oikeus oikeusapuun hänen henkilökohtaisen varallisuutensa (tai perheen varallisuuden) ja henkilökohtaisten tulojensa perusteella, arvioidaan sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa hänellä on kotipaikka tai pääasiallinen asuinpaikka.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Kyllä, paitsi rajat ylittävissä riita-asioissa. Rajat ylittävissä riita-asioissa valtion takaamaa oikeusapua myönnetään silloin, kun ne koskevat siviili- ja kauppaoikeudellisia asioita.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Kyllä. Jos puolustusasianajajan tai valtuutetun edustajan läsnäolo on pakollista rikosoikeudenkäynnissä, toissijaista oikeusapua tarjoavan asianajajan nimittää esitutkintaviranomainen, syyttäjä tai asiaa käsittelevä tuomioistuin.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Toissijaisen oikeusavun hakemuslomake ja liiteasiakirjat sekä valtion takaamaa tuomioistuimen ulkopuolista sovittelua koskeva hakemuslomake ja liiteasiakirjat ovat saatavilla valtion takaamaa oikeusapua koskevalla verkkosivustolla: <https://vgtpt.lrv.lt/en/links/requests>

Rajat ylittäviä riita-asioita koskeva hakemuslomake löytyy [Euroopan oikeusportaalista](#).

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Tietoa toimitettavista asiakirjoista on valtion takaamaa oikeusapua koskevalla verkkosivustolla: <https://vgtpt.lrv.lt/en/links/requests>

Rajat ylittävissä riita-asioissa toimitettavat asiakirjat:

1. oikeusavun hakemuslomake (jonka allekirjoittaa oikeusapua hakeva henkilö tai hänen valtuutettu edustajansa, jolla on oltava osoitus valtuutuksesta)
2. henkilöllisyystodistus: passi, henkilökortti, pysyvä tai väliaikainen lupa oleskella Liettuassa tai jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa
3. hakemuksen liiteasiakirjat (kuten asiassa jo annetut tuomioistuimen päätökset ja sopimus, jos hakemus liittyy sopimuksen täytäntöönpanoon)
4. asuinvaltion toimivaltaisen viranomaisen antama todistus (tai vahvistus) siitä, että hakijalla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun asuinvaltiossaan kyseisen valtion lainsäädännön nojalla.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Oikeusapuhakemus toimitetaan valtion oikeusaputoimistoon:

Odminių g. 3, 01122 Vilnius

Puhelin: 8 700 00 211

Faksi: 8 700 35 004

Sähköposti: teisinepagalba@vgtpt.lt

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Ota yhteyttä valtion oikeusaputoimistoon.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Toimita hakemus ja tarvittavat asiakirjat valtion oikeusaputoimistoon.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Valtion oikeusaputoimisto.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Jos hakijan saamassa oikeusavussa valtio maksaa kaikki oikeusapukulut, hänen ei tarvitse maksaa asianajajien palkkioita ja oikeudenkäyntikuluja. Jos hakijan saamassa oikeusavussa valtio osallistuu kulujen maksuun, hänen on maksettava jäljelle jäävä osa asianajajien palkkioista ja oikeudenkäyntikuluista. On huomattava, että riita-asian toiselle osapuolelle aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamisesta ei myönnetä vapautusta. Jos siis henkilö nostaa kanteen, jonka tuomioistuin hylkää, tuomioistuin voi määrätä kyseisen henkilön maksamaan riita-asian toiselle osapuolelle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Tällöin valtio ei vapauta hakijaa toiselle osapuolelle aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamisesta.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Kustannuksista vastaa osittaisen oikeusavun saaja.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Kyllä, toissijaista oikeusapua voidaan myöntää myös muutoksenhaun valmisteluun ja edustukseen muutoksenhakutuomioistuimessa. On huomattava, että jos toissijaista oikeusapua on myönnetty asian käsittelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, muutoksenhakuvaiheen toissijaista oikeusapua varten on jätettävä uusi hakemus ja toimitettava kaikki tarvittavat asiakirjat. Valtion oikeusaputoimisto arvioi, onko hakija oikeutettu oikeusapuun muutoksenhakuvaiheessa.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Kyllä, jos käy ilmi, että henkilö, jolle oikeusapu on myönnetty, on salannut tietoja tai antanut vääriä tietoja valtion oikeusapua saadakseen. Oikeusapu voidaan peruuttaa myös henkilön omasta pyynnöstä tai jos ilmenee, että henkilö esimerkiksi käyttää oikeusapua väärin tai ei tee yhteistyötä asianajajan kanssa.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Valtion oikeusaputoimiston päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Liettuan hallinnollisia riitoja käsittelevään lautakuntaan (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) (Vilniaus g. 27, Vilna) tai Vilnan alueelliseen hallintotuomioistuimeen (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) (Žygimantų g. 2, Vilna) kuukauden kuluessa päätöksen vastaanottamisesta.

17 Keskeyttääkö oikeusapuhakemus vanhentumisajan kulumisen?

Ei.

■ Päivitetty viimeksi: 26/02/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.